СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIV. Ч. 133. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, середа, 10-го липня 1946. No. 133. NEW YORK and JERSEY CITY, Wednesday, July 10, 1946. VOL. LIV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ТРУМАН ПРОТИ „ПАРТІЙНОГО ПОДІЛУ" В ЗАКОРДОННИХ СПРАВАХ

В палаті репрезентантів у Вашінґтоні зачалася дискусія у справі державної позички Британії в сумі $3,750,000,000. Надіються, що вона триватиме кілька днів, поки опозиція виговориться. На самому початку відчитано письма, вислані президентом Труманом та секретарем стейту Бирнсом, у яких взиваеться послів дати згоду на цю позичку, потрібну для „осягнення мира в світі". Зокрема звертають увагу на осторогу президента Трумана, щоби не поступати в такий спосіб, що виглядалоб, що є партійний поділ у справах закордонної політики. Президент ще підкреслив, що ця позичка є „складовою частиною цілої економічної політики Злучених Держав". Без цеї позички, пише президент, не можна думати про здійснення програми Обєднаних Держав, ні теж про світову економічну співпрацю.

ЦІНИ ПІДХОДЯТЬ ВГОРУ.

Сенатор Албін В. Барклі, провідник сенатської більшости, звертає увагу на значний зріст цін в часі від 28 червня до 5 липня цього року, коли перестала існувати урядова контроля цін. Він покликується на статистику, проголошену бюром департаменту праці, яка вказує на високий зріст цін та обіймає 28 найважніших продуктів. Барклі взиває президента і провідників конґресу, щоби зійшлися разом і уложили такий проєкт контролі цін який мав би більшість в обидвох палатах конґресу, та проти якого президент не закладав би свого вета. Найсильніша опозиція проти нової контролі цін буде збоку тих, що не хочуть такої контролі на худобу, дріб і яйця та злучені з ними продукти.

БІЛЬШЕ МЯСИВА В НЮ ЙОРКУ

В місті Ню Йорку, де вже доходило вчасі контролі цін до цього, що майже було не можливо дістати мяса, тепер під тим оглядом покращало. Мясива, як кажуть, є вже досить, але зате ціна підійшла вгору на 50% або й вище, себто є така, яка була передше на чорнім ринку. Масло коштує від 80 центів до одного доляра за фунт. Має його бути тепер теж подостатком. Молоко підійшло на два центи за кварту. Виконуючий обовязки секретаря хліборобства, Н. Е. Дод, апелював до нюйорських торговців, зокрема тих, що торгують молоком, щоби здержались з підвишкою, поки конґрес не вирішить справи контролі цін, але це не помогло.

ЧИ БУДЕ КАНДИДАТОМ НА ПРЕЗИДЕНТА?

В Мінесоті відбуваються тепер републиканські правибори на кандидата до сенату, що матимуть у своїм вирішенню дещо більше значення. Вони готові рівночасно вирішити, чи Гаролд Е. Стасен, капітан маринарки і бувший губернатор Мінесоти, буде републиканським кандидатом на президента при наступних президентських виборах. Ото Стасен попирає кандидатуру губернатора Едварда Дж. Тая проти сенатора Генрика Шіпстеда. Надіються, що губернатор виграє, а тим самим виграє і престіж Стасена.

НЕ ДАЮТЬ ВІЗИ ДО ПАЛЕСТИНИ.

Д-р Стівен Вайс, президент Жидівського Світового Конґресу і Американського Конґресу, та Луіс Ліпскі, сіоністичний провідник, не дістали в британському посольстві в Вашінґтоні згоди на те, щоб їм дати віза на вїзд до Палестини. Посольство сказало, що тепер нікому не видається таких віз, та що відмовлено їх теж послам британського парляменту.

ВИБИРАТИ: АВТОКРАТІЮ ЧИ ДЕМОКРАТІЮ?

Джулюс Гохмен, з Інтернешенел Лейдіс Ґармент Воркерс Юніон, заявив вчасі обіду, що жиди мусять спиратись на демократію, якщо хочуть діждатись кращої долі. Британія, казав він, допустилась важких прогріхів супроти жидівського народу, але теper положення у світі є таке, що треба вибирати між автократією і демократією. Автократією представляє советський режим, а Велика Британія демократією. Автократія зводить усіх людей до рівня невільників, а такого собі жиди чейже не бажають. Тому саме конфлікт жидів з Британією є небажаний.

ЗМІНЕНА ПАПА АМЕРИКИ.

Війна принесла великі зміни Америці теж і під географічним оглядом. Доказом цього є нова мапа Злучених Держав, видана щойно Краєвим Географічним Товариством. Наприклад Овк Рідж в Тенесі, що мало до війни 75 мешканців, має тепер 75,000. Це та місцевість, де роблено досліди над атомовою енерґією. Вирінула наверх і така незнана давніше місцевість як Бретон Вудс в Ню Гемпшир.

Новий проект міжнародньої контролі над атомовою енерґією теж проти всякого вета

Д-р Герберт В. Еват, австралійський міністер закордонних справ, запропонував Підкомітетови Комісії Обєднаних Держав в Справі Атомової Енерґії, новий спосіб полагодження справи контролі над атомовою енерґією. Отже він є за встановлення міжнародної атомової контрольної аґенції, яка давала би дозвіл на розсліди і вживання атомової енерґії та контролювалаб усяку активність, звязану з атомовою енерґією, але все це без права вета. Це значить, що вона булаб автономна, а великі потуги, що їм прислугує право вета в Раді Беспеки Обєднаних Держав, не малиб цього права у тій новій міжнародній установі. Отся нова контрольна аґенція моглаб навіть накладати малі кари на тих, що допускались би малих проступків. Зате Рада Беспеки булаб одинокою установою, яка могла би виповідати війну, чи взятись за інші драстичні міри, потрібні для покарання тих, що допустились би великих проступків. Пропозиція Евата іде в розріз з ориґінальною пропозицією Бернарда М. Баруха, яка не визнає ніякого вета в ніякому випадку, коли іде про контролю над атомовою енерґією, чи кару на тих, що не придержуються зобовязань. Пропозиція Евата є теж проти продукції атомових бомб, чи іншого военного знаряддя, що користується атомовою енерґією.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ПРАПОР БУДЕ ПОВІВАТИ ВИШЕ УСІХ ІНШИХ ПРАПОРІВ, ЯКЩО НЕ БУДЕ ПРОТЕСТУ.

Як у вересні зїдуться до Ню Йорку представники 51 держав на наради Асамблеї Обєднаних Держав, які відбудуться в будинку, що залишився в Флошінґ Медов по Світовій Виставі, то будуть повівати з височезних стовпів два величезні американські прапори, що теж залишились з цеї Вистави. Та рівночасно повідомляється — щоб „не було ніяких непорозумінь" — що ці прапори будуть зняті, якщо б якась держава запротестувала, бо в Обєднаних Державах усі прапори — рівні.

УНРРА заперечує відомість про припинення висилки тракторів в Україну

Протягом останніх кількох днів вивязалася дискусія між представником місії УНРРА в Москві, Робертом Р. Лівінґтоном, та ґенеральним директором УНРРА, Ф. Г. Ля Ґвардія, на тему висилки тракторів в советську Україну та Білорусь, як це передвиджує допомогова програма УНРРА. Представник УНРРА в Сов. Союзі повідомив, що УНРРА припинила висилку тракторів в Україну і Білорусь, бо Советський Союз вивозить трактори до Арґентини. З головної кватири УНРРА цю відомість заперечили, а представник УНРРА в Москві ще раз її потвердив. Тепер преса знова друкує повідомлення головної кватири УНРРА, в якому стверджується, що „ґенеральний директор ніколи не був апробував будь-яке здержання висилки тракторів в Україну та Білорусь". При цьому додається, що Ф. Г. Ля Ґвардія одержав запевнення з Москви, що Сов. Союз не вивозить тракторів до Арґентини.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ ПРО ПОЛОЖЕННЯ В СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗІ.

Бувший кореспондент Ню Йорк Таймсу в Москві, Брукс Аткінсон, надрукував в цій газеті третю статтю про положення в Советському Союзі. В усіх трьох статтях він з великим знанням аналізує положення в Советах, як теж причини опозиційного становища Советів в закордонній політиці та робить відповідні висновки. Аткінсон переводить виразну межу між советськими народами і советським урядом і з його статтей виходить виразно, що советські народи є тільки жертвою большевицької диктатури, а за всі неуспіхи внутрі країни, як теж за міжнародню політику, відповідальний виключно советський уряд. Постійне горлання советської пропаґанди про капіталістичну, буржуазну і т. п. загрозу та про можливості нової війни, Аткінсон вважає тільки засобом советської експльоатації людини, бо здогадна загроза війни зобовязує до щораз інтензивнішої праці громадяннна і рівночасно звільняє уряд та державу від багатьох зобовязань щодо громадянина. Говорячи про закордону політику Советського Союзу, Аткінсон стверджує, що Кремль не бажає і боїться війни, але це цілком не пескаджає йому вести аґресивну політику, яка випливає вже зі самої марксистської ідеальоґії. Він дальше стверджує повну відсутність щирости в советській закордонній політиці. Вважає, що Сов. Союз веде війну нервів проти країн Близького Сходу, насамперед проти Туреччини та Ірану і твердить, що Совети цих справ ще в жодному разі не скреслили з порядку дня і тільки ждуть відповідної нагоди, щоб цю справу зліквідувати по свойому. Державчи в повній несвідомості власний народ, Совети не бажають приязні з іншими народами і цеї приязні не можна ані здобути, ані купити — стверджує Аткінсон, говорячи про можливість американської позички Советам. Свої міркування Аткінсон закінчує висловом жалю, що Америка змушена жити з добросердними народами Советського Союзу в атмосфері оґірчення та напруження, але іншого виходу не має.

ВИСЛІД ГОЛОСОВАННЯ У ПОЛЬЩІ.

Премієр варшавського уряду, Осубка-Моравскі, заявив, що в голосуванні за тим, чи польський парлямент має складатися з двох, чи одної палати, перемогли ліві партії, які здобули 60% голосів за одною палатою. Провідник опозиції, С. Міколайчик запротестував та домагається нового голосовання.

КОМУНІСТИЧНА ОПОЗИЦІЯ В ІТАЛІЇ.

Комуністичні міністри створили в італійському уряді опозицію і намагання премієра поєднати їх, були досі безуспішні.

ВЕЛИКА РЕЛІҐІЙНА КАТОЛИЦЬКА МАНІФЕСТАЦІЯ В ТОКИО.—В столиці Китаю відбулася недавно велика релігійна манифестація, в якій взяли участь католики різних обрядів, римського й східніх, що прибули з Злучених Держав, Австралії, Ірляндії, Франції, Бельґії, Німеччини, Кореї й Японії. Відправа відбулася в Лурдськім гротто, що є дуплікатом славного ґротта в Лурді, в Франції.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПОГОДИВСЯ НА ПРОПОЗИЦІЇ ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ ЩОДО МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З Парижа повідомляють, що міністри закордонних справ Чотирьох Потуг після довгих дебат таки дійшли до порозуміння щодо мирової конференції. Советський представник, В. Молотов, домагається, щоби конференція міністрів згори визначила головні напрямні мирової конференції, натомісць західні союзники обстоювали думку, що ці напрямні не повинні звязувати рук самій мировій конференції. Натрапляючи на рішучу поставу, американського секретаря стейту, Джеймса Бирнса, советський представник був змушений погодитися на пропозиції західних союзників. Загальні правила мирової конференції, які в нічому не зупинялиб її роботи, будуть ухвалені протягом найближчих днів на паризькій конференції, але сам факт скликання мирової конференції на день 29-го липня вже не буде залежати від однозгідности представників Чотирьох Потуг щодо цих правил. Запрошення на мирову конференцію до 21 держав, які брали участь у війні проти Німеччини та її сателітів в Европі, має розіслати французький уряд. Рішення паризької конференції американська преса вважає великою перемогою західних союзників в боротьбі за рівноправність малих держав.

УСПІХИ КИТАЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ.

Після невдачних спроб замирення, або бодай перемиря між національними і комуністичними військами, домашня війна в Китаю знова розгорілась на всіх фронтах. В боях за Гсуангуатієн комуністи понесли важкі втрати, а місцевість зайняли війська центрального уряду. Проти північної частини залізничої лінії Тієнтсін — Пуков, комуністи почали ґенеральний наступ. Бої ведуться і, як виходилоб з повідомлень комуністичної і національної армії, обидві частини „перемагають". Тільки Китай програє.

ТРІЄСТ — ВИРАЗ МІЖНАРОДНІХ НЕПОРОЗУМІНЬ.

Вирішення справи Трієсту і Венеції Джулії може бути взором цього, як тепер вирішують міжнародні непорозуміння. Західні союзники хотіли залишити цю провінцію при Італії, Советський Союз хотів віддати її Юґославії і вирішено зробити її автономною, під міжнародним наглядом, проти чого виступають Італія і Юґославія. В самому Трієсті продовжується напружений стан та відбуваються постійні демонстрації завжди з іншою метою.

КОМУНІСТИЧНІ ВПЛИВИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Після призначення премієром Чехословаччини комуністичного провідника, Клемента Готвальда, чехословацький уряд проектує цілий ряд законів і змін, які мають на меті „соціялізувати" країну. До парляменту внесено проект націоналізації важкої промисловости та більших підприємств. Приготовано теж проект нової конституції, яка — згідно зі заявою премієра — має на меті: 1. Створити виключно народню державу чехів і словаків, в якій буде ґарантована теж повна свобода чужинцям, за виїмком права голосу та участи в уряді і 2. Ґарантувати вільні вибори, рівні права для жінок, свободу преси і релігії, незалежне судівництво, право на працю для всіх і т. п. Деякі „соціялізаційні" закони вже були приняті та переведені ще перед виборами.

ПОСЛАННЯ ПАПИ ДО ЯПОНЦІВ.

Перший раз в новітній історії Папа Пій XII. звернувся посланням до японської католицької єрархії. В посланні папа обіцяє збільшити католицькі місії в Японії, які будуть проповідувати та поширювати закони любови і мира.

ЗЇЗД ТОВАРИСТВ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В АНГЛІЇ.

В Оксфорді, Англія, відбувається зїзд Ліґи Червоного Хреста, в якому беруть участь представники 51 країн, між ними теж представники з Советського Союзу. Першого дня нарад Бейзил О'Конор, голова Американського Червоного Хреста і голова Ради Ліґи, звернув увагу на те, чи діяльність тих організацій не є гамована встрявканням збоку поодиноких урядів, або політичною пресією.

МІЖНАРОДНІЙ ТРИБУНАЛ І РАДА БЕСПЕКИ.

Міжнародний Трибунал звернувся до Ради Беспеки зі запитанням, в який спосіб держави не-члени можуть зявлятися перед Трибуналом, відповідно до 35 статті статуту Трибуналу. Секретар Ради Беспеки передав цю справу судовим спеціялістам для її точного вияснення.

ПРОТИ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ.

Петро Капіца, советський спеціяліст по атомових науках, звернувся зі закликом до вчених всіх країн, щоби поборювали намагання перетворити атомову енерґію „в зброю імперіялістичних зазіхань та аґресивних плянів поодиноких країн".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ХТО ВИНУВАТИЙ?

Ніхто не хоче війни.

Таке доносять з усіх сторін. А найбільше про це говорять і пишуть тоді, коли обговорюється напруження між Злученими Державами і Совєтським Союзом. Це просто тому, що є таке переконання, що якщо взагалі могла вибухнути тепер якась війна, то хіба між Совєтами й Америкою, чи між Совєтами і Англією та Америкою.

Правда є таки та, що всюди в світі війни не хочуть, бо війна як така нічо не розвязує, а тільки збільшає нужду і неволю. Так назагал люди думають і цілком природно є проти нової війни. Тільки чому вони проте не перестають говорити і писати про війну?

Щось тут неясне і нельогічне, особливо, коли іде про відносини з Совєтським Союзом. От вернула з Европи конгресова комісія і передає свої помічення. Вона того самого переконання, що його розголошує тут совєтський амбасадор Новіков, що немає найменших підстав думати про війну між Злученими Державами і Совєтським Союзом, хоч цей останній зброїться далі так, якби мав далі з кимсь воювати. Новіков твердить, що американський нарід рішучо не хоче війни з Совєтами. Знов американські кореспонденти, що бували тепер у Совєтах, запевняють нас, що народи в Совєтах відносяться до Америки дуже добре та навіть в гадці не мають, щоб їм прийшлось воювати з Америкою. Теж і про Сталіна і совєтську верхівку висказуються в такий спосіб, що вони не пішлиб до війни з Америкою і такої війни собі дійсно не бажають.

Ось такі речі вичитуємо тепер день за днем у різних американських газетах. З того цілого матеріялу виходилоб, що властиво хтось в Америці чи Англії так керує справами, що від них пахне війною. Половина вини за таке спадалаб на уряди Злучених Держав, та Великої Британії, а друга на капіталістів. Таке виходить виразно з цього, що передає совєтська пропаганда просто з Москви, чи через комуністів в Америці й Англії, а що зреферовує докладно американська преса. Та рівночасно з тим та сама преса поміщує щоденно звідомлення з різних країв і щодо різних міжнародних справ, з яких ясно виходить, що постійно і всюди Совєти ставлять перешкоди в справі замирення світа. Совєти, як виходить, хочуть всюди бути горою, а головно в Европі, а теж і в Азії. Ці спротиви Совєтів бувають такі сильні, що разом з їх появою зачинають говорити про нову війну. Та потім наступають нові вияснення і спростовання, що ніхто війни не хоче.

Як жеж ті речі розуміти? Хіба так, що всі хочуть мира і є проти війни, але не всі до цього прямують. Совєти є проти війни, але поступають так, що постійно лякають світ новою війною. Тут і причина, чому ще далі говорять і пишуть про війну.

ЗЛОЧИН І МОЛОДЬ

Директор Федерального Бюра Інвестиґацій (Еф Бі Ай), Ж. Едґар Гувер, каже таке:

„Зріст злочинства в цьому році є покищо навіть більший ніж був в 1945 році, що тоді виносив 12.4%. Кожних 20.1 секунд поповнювано минулого року серіозний злочин. Кожних 6.4 минут когось знасилувано, тяжко побито або вбито".

Тільки подумати: кожних 20 секунд чи 6 минут щораз нові злочинства! Таке було минулого року, а цього року є ще гірше. Таке виказує статистика злочинів. Отже маємо 10 разів більше злочинців, ніж студентів в каледжах і університетах. На кожного вчителя в Америці припадає аж сім кримінальників. Такий є стан злочинства в нашому краю.

Якіж причини цього лиха? Певно, що є винуваті тому соціяльні й економічні недомагання, як і винна карна система. Але найважнішою причиною цього лиха є таки брак відповідної опіки над дітьми зборку родичів. Бо заки хтось стане великим злочинцем, він звичайно є спершу малим проступником, що поповняє малий злочин, коли є ще в родинному домі під батьківським доглядом. Саме брак такого догляду над дітьми, каже Гувер, є і причиною, що злочинство тепер постійно зростає, що маємо щораз більше злочинців. Знов нема догляду над дітьми тому, що подружжий звязок слабне, що нема глибшого розуміння обовязків, що їх накладає подружжя, зокрема, коли іде про обовязки супроти дітей. Підупадає теж і моральність. Усе це заважує як глядіти на американський дім як на святиню, в якій мають виховуватись добрі громадяни, а не кандидати на кримінальників.

Якжеж цьому лихові зарадити? На це Гувер відповідає так, що в першу чергу треба, щоби хата, в якій виховуються і виростають діти, була живим прикладом морального й ідейного життя. Або іншими словами, щоби оті гарні речі, про які у хаті говориться чи які проповідується деінде, були здійснювані родичами дітей. Проти злочинства треба поставити порядочність, чесне й характерне життя. Якою повинна бути моральна людина в демократичнім суспільстві, таке пізнати дитина у своїй власній хаті, бо вона має на неї найбільший вплив. На це мусять памятати родичі в інтересі своїм власнім, своїх дітей та цілого суспільства.

Думаємо, що ті речі годі легковажити в часі, коли маємо в краю 6,000,000 злочинців та коли це число далі зростає. Це є, як слушно підкреслив Гувер, така велика небезпека, що загрожує нині кожній родині, кожній людині. Тому і не диво, що тепер з усіх сторін накликають до більшої опіки над дітьми в хаті, як теж думають над способами, як ослабити язву щораз більш зростаючих розводів.

На ті речі треба звертати увагу і по українських хатах і в українських родинах!

Треба памятати, що ми є частиною американського суспільства. Те, що нищить американське суспільство, нищить рівночасно й нас. Кожний голос остороги, звернений і до нашої родини і до наших батьків і матерей. Молоденька дівчина, про яку читаємо, що втікла здому і яку зловила поліція та примкнула як повію, може нині мати прізвище, що нагадує різне походження, але певно не українське, але завтра може бути зловлена і така, що має певно — українське імя. Те саме є і може бути з різними злочинцями.

Війна наробила всюди великої шкоди. Вона вплинула погано і на молоде покоління, якого не було нагоди вчасі війни припильнувати. Це треба тепер негайно направити, розвинувши над дітьми дбайливу опіку. Та в першу чергу треба дбати таки про те, щоб родинний дім був несплямлений самими родичами!

Микола Чубатий.

Гуманітарна допомога та совєтська політика

I.

Відколи Совєти стали союзником демократичної Америки, на терені нашої країни розпочалася жива акція різних кол громадянства з метою нести гуманітарну допомогу мешканцям совєтської держави. Акція це зовсім природна для кожної людини з людськими почуваннями. Світ християнської цивілізації все вважає своїм обовязком нести, в міру своєї спроможности, матеріяльну допомогу всім потребуючим без огляду на релігійні чи політичні переконання отже зовсім природно, що на терені Америки організовано теж допомогу Совєтському Союзові.

Допомогу Совєтському Союзові організувала на терені Америки окрема інституція „Рошен Вор Реліф", що її очолювали визначні американці різних політичних та релігійних переконань, ведені одною ідеєю: допомоги знищеній Країні. Правда, Рошен Вор Реліф скоро заповнився урядовцями-комуністами та комунофілами, що з тої гуманітарної аґенції зробили установу не тільки допомогову, але також політичну, совєтофільську. Правдоподібно, що американці вже відмовлялися своїм іменем покривати ту працю, тому Рошен Вор Реліф розвязався, а на його місце створено нову організацію Допомоги Росії, незвязану вже з тими допомоговими організаціями, що над ними мала нагляд Президентська Рада Реліфів. Недавно й ця організація покінчила свою роботу, а серед українців Америки діє своєрідна малоросійська організація, що збирає фонди поміж збаламученими, найчастіше під кличем медичної допомоги радянській Україні.

Немає правдивого українця чи українки, що не бажалиб допомогти своїм рідним на батьківщині під совєтською окупацією. Кожен, в кого українське серце, не може інакше підходити до справи допомоги українському народові, як тільки в той спосіб, що кожній українській людині, яка потребує допомоги без огляду на її переконання політичні чи релігійні, без огляду чи вона живе на рідних землях чи поза Україною на скитальщині, допомога повинна бути подана в міру наших сил. Немає такого безсердешного українця самостійника, що відмовляв би допомоги рідним братам тільки тому, що вони опинилися під владою червоної окупації. Це треба виразно підкреслити, бо на цій точці кремлінські лакеї саме найбільше баламутять американських українців.

Одначе головна річ: чи ми нині справді є встані дати допомогу нашим братам та сестрам на рідних землях? Одинокий можливий спосіб допомогти їм, це булаб висилка пакунків родинами на їх приватну адресу через компанії, що такими посилками занимаються. Відомо, що ці посилки є дуже коштовні, бо совєтський уряд замісць облегчити допомогу своїм громадянам, всілякими митними полегчами, наложив на такі посилки біля 100 процентів мита. Іншими словами: Пошлете для прикладу всякого товару на $40, тоді мусите ще біля сорок долярів заплатити совєтському урядові, щоби той дозволив такий пакунок впустити на совєтську територію. Дорахуйте до того ще комішен для висилкової компанії за услуги та поштові оплати, тоді ціла посилка, що в Америці коштує $40, коштуватиме близько сто долярів. Ще бувби одинокий спосіб прямої допомоги нашим братам в Україні, і він так коштовний, що на нього небагато наших людей можуть собі дозволити. Порівняйте відношення американського уряду до справи допомоги та совєтського уряду, то будете мати образ відношення тих двох урядів до гуманітарної справи допомоги жертвам війни.

Всякі другі жертви, збирані та висилані ніби то на Україну в допомогу українцям, це наділі допомога совєтському урядові, а не українському народові. Збираючи гроші чи то на допомогу Україні чи на Народну Лічницю у Львові, ви надієте даєте гріш до каси червоного московського уряду на Кремлі. Совєти це держава тоталітарна з одною комуністичною партією у проводі. Тому ніхто не може мати доступу до українського населення в інший спосіб як тільки через уряд та через його „око та ухо" — комуністичну партію. В Совєтах нема інших допомогових комітетів, нема там ніяких інших суспільних організацій як тільки ті, що є під безпосереднім зарядом комуністичної партії. Отже, даєте ви доляра на допомогу Україні чи даєте ви доляра ніби то на Народну Лічницю у Львові, то надії ви даєте гроші до розпорядження комуністичної партії, якої провід на Україні є навіть в руках комуністів-українців, тільки неукраїнців. Ви даєте ці гроші в руки гнобителів українського народу.

Засадою комуністів є, що хто не є виразним прихильником комуністичної влади, той може і повинен згинути. Щонайменше 95 процентів населення України, отже ніхто з них збираної в Америці допомоги не дістане.

Візьмім під увагу таку Західну Україну. Вона, починаючи від 1914 року бореться за самостійне державне життя. Західні українці боролися й проти поляків і проти націстів і сьогодні продовжує ту боротьбу проти комуністів, проти московського панування над Україною. Діти західних українців боряться в рядах українських партизанів. Напевно 95 процентів західних українців є нині в неласці Совєтів і є виключене, щоби комунебудь з тих, що є в неласці, комуністична партія позволила дати допомогу зібрану навіть в Америці від збаламучених українців.

З тої допомоги навіть колиб вона була відіслана до Львова та на Україну, будуть користати в першу чергу офіціяльні особи совєтського уряду, члени комуністичної партії — москвичі, яких тепер масово насилається на українську землю. Якийсь охлап може впасти тій жмінці національно найменше вартісного шумовиння, що стало виразно на службу окупанта.

В кожній суспільности найдеться якась невелика скількість запроданців, що йде на службу ворога за такі охлапи. Відомо, що за польських часів були хруні, які доносили польській поліції на своїх односельчан, чесних громадян. Звичайно, ці самі брудні типи за націстичної влади стали на службу націстів, а тепер вони пішли на службу комуністів. Вони як ті, що є в ласках влади, можуть одержати допомогу, яку збирається від збаламучених американських українців. Оце правдива дійсність, кому американські українці можуть допомогти на рідних землях. Чесні українські люди з тої допомоги напевно користати не будуть!

В останнім часі баламуцтво американських українців відбувається зі збірками на влаштування Української Народньої Лічниці у Львові. Комуністи українського роду зосередили збірки около тої установи тому, бо вона є знана на американських суходолі. Вона була тісно звязана з іменем одного з найбільших „українців української історії, з іменем Митрополита Андрея Шептицького. Комуністи і комунофіли числять на це, що баламуцтво з такою установою може мати успіх. Згідно з інформаціями з Европи Українську Народню Лічницю у Львові перемінено большевиками на взірцевий шпиталь-санаторію для заслужених членів НКВД, себто совєтської політичної поліції та їх родин. Народня Лічниця, оснувана Митрополитом Шептицьким для потреб незаможного українського населення нині служить цій чорній мафії, що переслідує українську церкву, що посилає на розстріл та на вивіз на Сибір найкращих українських патріотів. Вона нині не є народною лічницею, якою вона була в році 1930 в часі польської пацифікації, коли то на її ліжках лікували свої рани українські патріоти. Сьогодні вона не служить українському народові, але тільки його катам.

Щоби баламуцтво з Народною Лічницею стало тим більше ясним нехай послужить факт, що його принесли недавно комуністичні Щоденні Вісти. Там пишеться, що в далекій Етіопії в Африці, в країні негуса Гайлє Селассі, яка надіні війни не видала та в сотій частині не потерпіла тих знищень, що Україна, совєтський уряд оснував власним коштом два шпиталі — один в провінції Гарар, другий в столиці Етіопії в Аддіс Абебі. Два совєтські шпиталі враз з усім виряддом та з утриманням лікарів, є ведені на кошт совєтського уряду. Значиться для знищеної України, що її совєтський уряд економічно експльоатував 25 літ, нема грошей на шпиталі, для Етіопії гроші є. На Українську Народню Лічницю для чекістів складати мають американські українці, а для етіопів совєтський уряд має гроші, щоби їм не тільки запоживи, але ще й своїм коштом утримувати аж два шпиталі. Хто ще має дещо розуму в голові, той зрозуміє баламуцтво доконуване над американськими українцями.

(Докінчення буде).

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застерігається.

БУРЕВІЙ

Повість з часів Революції в Росії і Східній Україні в 3-х частинах.

(Другий том трильогії „ОГНЕМ І КРОВЮ").

ПЕРША ЧАСТИНА

7)

Оба хахли, українці, свого хахлацтва не цураються... Просто, люди з іншого світу!... От, з такими проводирями революцію починати! З такими не програний!... А чиж пішлиб вони з народом?... Може добрі дотн, доки нарід не повстає проти їх зверхности?

Старався уявити обох полковників в ролі караючих суддів над повсталими і не міг. Підсвідомо відчував, що оба завеликі народолюбці, до ролі карателів непридатні. Скоріше підуть за народом, нехай не знати по скільки десятин землі малиб. Не всі бо багаті — звірі, не всі бідні — люди!... Серед людства мусять запанувати закони совісти і взаємного вирозуміння... Без них не поліпшать життя ніякі революції...

Вояк-робітник врешті розвязався зо своїми думами, — захропів. На недалекому Стоході завязалася звичайна перестрілка „насліпо". Чітко долітало зза лісу клекотіння Максимів, німецьких Шварцльозе, крісова стрілянина. Згодом, десь з версту від землянок, рідко озивалися російські гармати. Їм відповіли німецькі. Стрільна далеко перелітали через Чернигівський городок, рвалися десь коло штабу дивізії, верств зо три у запіллі. Шкід стрілянина не спричиняла. Стріляли просто з нудьги: починали вартові чати на якій підозрілий рух, шамраву упавшим листям, а тоді оживав весь відтинок, строкотіли кулемети, починали бубніння гармати. Кожний фронтовик до стрілянини звик. Спалося під ту музику мійцьо, як спить дитина під спів колискової пісні її матері. Не згадувалося про перестрілки і в оперативних звідомленнях воюючих сторін.

III.

Вже ген по Водохрещах полковник Поволоцький пізним вечором вернувся зо штабу дивізії. Ґенерал Стенбок-Фермор на Різдвяні свята поїхав до дому і ще не вернувся. Дивізію на той час приняв малий, з довгим назвищем князь. Поїхали у відпустку також полковники Дессіно і Богородицький. Поволоцькому тимчасово довелося командувати гусарською бригадою і дві тижні днювати у штабі дивізії, часто там і підночовувати. За тих два тижні він багато довідався. Надто багато такого, про що не підозрівав.

Сидів коло збитого з двох дощок столика під замерзлим, одним-одиноким вікном у невеликій землянці. Лямпа ледви розганяла сутінки по кутках. Здовж стіни похоте складне ліжко, дві валізки з річами; на вбитому між кругляками кілку тепла шинеля, сива смушкова шапка. Коло розжареної залізної печі обшиті шкірою валенки. От і все походне майно полковника! Правда, обіч вікна на поличці з десяток грубих книжок. Солідна розмірами книжка розгорнена на столику. Читання не йде чомусь полковникові до голови. Він пригадує побачене й прочитане у штабі дивізії у послідовности, з якою він про все довідувався.

Підозріння, що знову не все гаразд зародилося в ньому місяців пять тому. Нагородження Юрьївською зброєю надало йому два роки старшинства у ранзі полковника. Других два роки старшинства надано за тиразове впродовж війни поранення. У вересні 1916 року він набув право же на черговий іменування ґенерал-хорунжим, за вислугою літ у ранзі, хоча полковником його іменовано у червні тогож року. Тодіж його представлено до підвищення. Однак і про це, трете представлення не було й досі ні слуху ні духу. Знов, по звичаю, застрягло десь в Головному Штабі! Між тим представлені до підвищення на два місяці пізніше його — підвищення вже одержали. Не гнався Поволоцький за ранґами, всеж чувся неабиk скривдженим; передчував, що хтось на ньому злобно мститься. Не дивниця, що бажав ту справу вивести на чисту воду.

Відїжджаючи у відпустку Стенбок-Фермор обіцяв особисто навести в голов. штабі справки, для тої цілі навмисне затриматися на пару днів у Петербурзі, хочби й ціною скорочення побуту вдома, між ріднею. Стенбок, одначе ще не повернув.

Вечорами, з ґенералом Чорним обговорювали всячину по приятельськи. Говорили про Олешицько - Любачівські бої, рейд у ворожому запіллі, бій під Кухоцькою Волею. Говорили й про оминення Поволоцького нагородами та іменуванням. Якось, під бубніння гармат на Чорного найшла хвиля отвертости і він вияснив всі загадки з представленнями до нагород.

— Зрозуміло, те що вам, Володимире Миколаєвичу, розповім — почав ґенерал перестерогою, — назавжди лишиться між нами двома. Не маю я найменшого права вам то розказувати, — ваш народний лист за Олешичі заверено з додатками і з написом „зовсім таємно". А викриття воєнних таємниць межує з державною зрадою. Одповім вам з дружних до вас почувань, але це між нами двома...

— Ну, щеб пак! — Паволоцький заспокоїв ґенерала.

— Іменуванню вашому ґенералом на перешкоді кілька причин. Перша, і по мойому маловажна — ваша молодість. У головному штабі бояться, щоб вас люди не прийняли за новітнього Наполеона, за талановитого героя. Поки верховні команданти наші — члени пануючої династії, інших, крім них, героїв не сміє бути! Далі вас вважають за українського сепаратиста, мазепинця, трохи не німецького розвідчика! Є бодай один донос, що ви Україну від Московії відорвати задумуєте, про шапку Мономаха мрієте.

(Дальше буде).

ОСТАННІ ДНІ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ

Як важко братися за олівець, щоб про це писати. Як боляче, що ми так мало знаємо, або скорше нічого не знаємо про саму смерть. Мури вязниці НКВД при вулиці Короленка 33 у Києві, де містилось Ґестапо — дуже грубі. А Бабин Яр, чи інші могили — мовчазні. І тому знаємо не багато. Але неменш важливо знати й про її передостанні дні.

Жили ми всі „культурники" на Короленка 5. Потім пані Олена з чоловіком перенеслася на Караваївську (дім „Комуніста"), куди перейшов і я. Там було ще гірше. Це був місяць листопад 1941 р. Будинок не мав печей — був пристосований до центрального огрівання. За тиждень чи два включили це огрівання, але почали лопати рури і огрівання виключили. Вода замерзла і водотягові рури лопали, отже воду теж виключили. Згодом виключили і світло. До того треба додати, що їсти не було чого. Це приблизний образ, як жила пані Олена в Києві. Але пані Олена трималась знаменито. Мало того, вона своїм звінким сміхом, який не покидав її, тримала інших. А тримати треба було неодного. Пані Олена була редакторкою „Літаврів" та головою Спілки Письменників. Щодня приходили до неї десятки голодних, перемерзлих і вичерпаних письменників, критиків, професорів, ілюстраторів за порадою або допомогою. Допомогти не мала майже чим. Віддавала свої гроші, змагалась за гонорари, за позички, за обіди і люди відходили потішені і підтримані душевно.

В Спілці те саме. Сидіти в помешканні, де температура не доходила вище нуля, вже було героїзмом, а ще треба було при тому провадити Спілку. Що таке була тодішня Спілка, про це можна написати обємистий том. Але коротко: Письменників справжніх майже не було, але треба було для тих, що могли чи хотіли стати письменниками, створити середовище. Тому провадила пані Олена Спілку. На неї всі дивились як на установу офіційну, в дійсності це була установа нелегальна. Треба було людям це зясувати і промовити до почуття обовязку, до патріотичних почувань, які не завжди були. Але мабудь найбільше робив приклад пані Олени.

Атмосфера в Києві щораз згущувалась. В кінці листопада прийшли відомості про арешти і розстріли в Базарі. Радомишлі, Житомирі. Далі почали приходити відомості про масові розстріли в Чернигові й Полтаві. Київ не мусів довго чекати на чергу. Прийшов арешт і розстріл Романа Віди й товаришів. Ситуація ставала щораз виразнішою. Ольжич почав готувати розконспірованих людей до виїзду. Пані Олена рішучо заявила: „Я з Києва вдруге не виїду".

В половині грудня заарештовано Рогача, Оршана-Чемеринського, Олійника, Яковенка і ще кількох членів редакції „Українського Слова". На їх місце прийшов славнозвісний Штепа. Вступаючи на трон редактора вже „Нового Українського Слова" він заявив, що „не зробить нічого, що моглоб засмутити визволителів".

„Визволителі" — в цьому було все. Ані „Літаври", ані Спілка, як аполітична, проти німців не виступали, але цього було мало. Треба було славословити кривавих визволителів. Панегіричні речі, пані Олена рішучо відкидала. Очевидно пішли доноси. Штепа запропонував „зміну лінії". Пані Олена відмовилася. Літаври перестали виходити.

Лишилась Спілка. Цілими днями пересиджувала там, дріжачи від холоду, бо хто не знає морозів і вітрів в зимі 1941/42? Що дня збирались там десятки старших і молодших письменників.

Романчик Русов попередив мене одного разу, що на поліцію йдуть доноси, що Спілка провадить націоналістичну діяльність. „Нове Українське Слово" цькувало націоналістів як тільки могло. Закидали їм неімовірні речі — крадіжі (що було красти?), саботаж і т. д. Перед Новим Роком випустили Рогача, Оршана і Олійника з тим, що вони мають виїхати з України. Завезуть їх автобусом, що відійде десь за тиждень. Але минуло два тижні, поки їх покликали на Ґестапо і сказали пакувати речі. Коли речі були спаковані, сказано знов всім прийти до Ґестапо ще щось підписати. Пішли: Рогач зі сестрою, Олійник, Оршан з дружиною. За годину на їх помешкання приїхало Ґестапо по речі, щоб не треба було носитись, бо автобус вже відїздить. Коли й куди вони відїхали, досі невідомо. Ніхто їх більше не бачив. На початку думалось, що їх дійсно повезли до Німеччини.

Приблизно в половині січня 1942 р. виїхали з Києва наші здеконспіровані люди. За ними на деякий час виїхав Ольжич. Пані Олена ще раз заявила, що Києва не покине.

В кінці січня 1942 р. на Короленка 45 арештовано Кобрина і його товариша Ігнатка. Довірочною дорогою довідались ми, що арешт переведено на наказ большевицького провокатора Боса, що займав високе становище в німецькому ґенеральокомісаріяті. Від тих, що поїхали, жадних чуток. Так прийшло 7. лютня. Того дня заарештовано понад 200 свідомих українців. В українському Києві почалась паніка.

В суботу, 7. лютого, ввечері, в нашому будинку зустріли мене ґестаповці на сходах і питали, чи я називаюсь Данило. Було ясно, що ліквідують і решту „західників". Данило був у свойому помешканні поверхом вище, але на стук дверей не відчинив. На другий день утік, а згодом виїхав до Кременчука, де за місяць був розстріляний.

В неділю, 8. лютого, рано, стукали ґестаповці до мешкання пані Олени. Вона не відчинила, але дверей не ломали. Ясним було, що треба було втікати. Пані Олена відмовилась. На інше помешкання перейти не хотіла, щоб не наражувати людей. Зрештою була готова йти до кінця своїм шляхом і глянути гнобителям в очі. Тривожно пройшов день. Мені радила перейти на інше помешкання — я також відмовився. Ми всі на випадок арешту взяли чисту білизну.

В понеділок, 9. лютого, перед 8. годиною ранку, я пішов на засідання, що відбувалось на Великій Васильківській. Там ми обговорювали справу арешту. Нам було всім ясно, що арешти не випадкові, що це явна розправа з українським національно свідомим активом. Постановлено перейти на конспірацію, змінити помешкання. Усталено, хто і що зізнає на випадок арешту.

Засідання тягнулось майже до 14. години. Вийшовши я рішив негайно йти до Спілки й повідомити паню Олену про рішення. Але по дорозі зайшов випадок, що вратував мене. Зустрів я пана К. і пішов з ним в будинок церковної ради обговорити певні справи. Коли скінчилась розмова — вже було пізно йти до Спілки. І знов випадок, що вдруге врятував мене. По дорозі додому зустрічаю Бистрого, що повідомляє мене: приїхав Ольжич і є у Лілі, маю негайно йти до нього. Заходжу. Ольжич напружений, чую, що в нього дріжить кожний нерв, але панує над собою так, як тільки він це вмів.

„Пане Олеже — що у Вас"? З цього питання чую, що припускає найгірше. Оповідаю про вчерашні арешти, згадую прізвище професора Величківського. При цьому він нервово схоплюється. — „Де пані Олена?", „Думаю — дома". „Біжіть негайно і стягніть її та інжиніра (чоловіка пані Олени) хоч би сюди. Ні хвилини довше не будьте дома". Поки я вдягаюсь, він говорить начеб до себе: „Я це відчував, але якби я це знав на кілька годин раньше".

Прибігаю до дому. Двері зачинені. Стукаю, грюкаю, жодної відповіді нема. На сходах темно. Палю сірника і бачу, що двері забиті цвяхами. Тихо підходить до мене один з помішників кербуда і на вухо говорить, що було Ґестапо, вивезло речі, запечатало помешкання, іншому помішникові кербуда дали деякі речі і він має повідомити Ґестапо, якби хтось прийшов на те помешкання або я повернувся до дому. В мені все похололо. Біжу до Ольжича — оповідаю. Він схопився за голову: „Якби я знав, якби я знав!".

Ольжич приїхав рано того понеділка, 9. лютого. Післав Лілю по мене, але не знав про вчерашні арешти і не припускав, що ситуація аж так критична. Ліля мене дома не застала. Радила пані Олені не йти до Спілки. Але пані Олена заявила: „На мене чекають люди. Я не можу не прийти тому, що боюсь арешту. Зрештою їх також поарештують. Я не можу втікти, бо хтось міг би сказати: в небезпеці нас лишила, а перед небезпекою говорила про патріотизм і жертвенність. Коли я не поверну, то не забувайте про мене. Коли я загину, то знайте, що свій обовязок сповнила до кінця". За годину за нею пішов її чоловік інж. Михайло. Про арешти попердного дня знав Ірлявський. Він ранком зайшов до містоголови Спілки Вінницького і розповідав йому про це. Той до Спілки не пішов. Ірлявський пішов сам.

Ґестапо засіло в Спілці вже в неділю, 8. лютого, рано. Коли в обідню пору прийшов туди д-р Володимирів, його заарештовано. Але про це ми довідались аж за місяць. Хто 9. лютого входив до Спілки (на вулиці Трохсвятительській), звідти вийти не міг. Всі сходились, як звичайно. Коло 3. години Ґестапо заявило: досить. Хто не належить до управи або персоналу Спілки, може йти до дому. Решту відвезли на Короленка 33. Зроблено було 2 винятки. До управи Спілки належав Юрій Музиченко і був пущений додому, не належав Михайло Теліга і був арештований.

Ті що були того дня в Спілці, оповідають, що до 15. години всі були фактично арештовані. У всіх був настрій похоронний. У всіх — але не в пані Олени. Вона голова Спілки — вона відповідає і за настрій. Всіх підбадьорювала — мовляв, не буде так зле. Зрештою я голова, я відповідаю. Ви робили те, що я казала, або інспірувала. При тому від часу до часу розповідала якісь веселі безжурні речі й чути було її звінкий сміх. По 15. годині їх відвезли. За кілька тижнів повиходили місцеві люди крім пані Олени Теліги, інжиніра Михайла Теліги, Івана Ірлявського і професора Гуцала (автор пєси „Справа прокуратора Дальского").

Ми з Ольжичом тієї ночі не спали. Не тому, що боялись арешту. Ми були добре законспіровані і приготовані на втечу. Зрештою тієї ночі ми були так прибиті, що хотіли бути арештованими. Ситуація була ясна. Ольжич заявив: „Пане Олеже, Рогач і інші не живуть. І перед цими арештованими стоїть гола смерть. Це є рішаючий момент. Карти кинені раз на завжди. Відкривається ще один фронт нашої боротьби".

Наступного дня носили ми для арештованих їсти. Їжу взяли. При цьому ми довідалися, що пані Олена сидить в камері 34, а інжинір Михайло, здається в 49. Про Ілярського сказали, що йому не треба, він певно й так скоро помре, але їжу і цигарки взяли. Більше жадних відомостей.

Ольжич все наказував мені виїздити. Я категорично відмовлявся. Одначе за три дні оказалось, що нема зовсім харчів. Крім того швидко треба було передати звіт до Львова. Я поїхав до Рівного. До Львова вислав курієра, зорґанізував харчі і не маючи змоги нічого вдіяти в Рівному на третій день був назад у Києві. Тут довідався, що харчів більше не приймають.

Значить почались розстріли. Коли, кого і де розстріляли, невідомо. Але розстріляли їх у найближчих двох тижнях по арештах. Моє внутрішнє відчуття каже, що розстріляли паню Олену вночі над раном 13. лютого, в пятницю. Доказів жадних. Але бувають випадки в житті, коли напружені нерви стають сейсмоґрафом. Я тоді був в стані напівпритомному, жив часто підсвідомістю і виключно нервами. Три місяці я майже не спав, хоч їздив, перемучувався, промерзав до шпінку костей. Тільки тому станові нервового напруження завдячую те, що не дістав запалення легенів. Інакше цього не можу пояснити: кілька разів їхав цілу добу на відкритому авті при 30 ступнях морозу, в легкій шинелі і в подертих черевиках — і жадної перестуди.

Десь за 3 тижні виїхали ми з Києва, евакууючи тих, що не були там конечні. Я ще кілька разів був у Києві. з різних джерел пробував щось довідатися. Надармо. Лише таке дійшло до нашого відома: однієї ночі в половині лютого над ранком зчинився на вязничних коридорах рух. Звичайна річ — виводять на розстріл. Вязниця насторожилась. Рантом чути крик: хто вийде живим — скажіть всі, що Ґестапо розстріляло Михайла Телігу з Кубані. Почулись крики катів, посипались удари, загрюкотіли двері — все стихло. Інший хтось оповідав, що в котрійсь із келій на стіні бачили видряпаний напис: „Тут сиділа і звідси йде на розстріл Олена Теліга". Зверха тризуб.

Ось усі сліди трагедії. Ще перед розстрілом один з ґестаповців сказав про паню Олену: „Нідочого не признається. Щоб відтяжити інших, все бере на себе". Поетка Олена Теліга була не лише твердою і героїчною в своїх поезіях, але такоюж була і в житті і в хвилину смерті. Була одним з тих винятків, що своє літературне кредо реалізують в житті. Недаром один з катів висловився: „Я не бачив мужчини, щоб так героїчно вмирав, як ця гарна жінка". Так, Олена Теліга чином продовжила легенду, полумяну легенду героїзму і посвяти. Завжди мріяла про те, щоб Бог послав їй „гарячу смерть, не зимне вмирання". Її гаряча смерть викувала ще одно звено в ланцюгу змагань української революції. — („Вісті", Бельгія). **О. Жданович.**

ЦИВІЛЬНІ МІЛІТАРИСТИ.—Президент Труман підписує у Вашингтоні законопроєкт в справі Сивил Ер Пейтрол, що вчасі війни підлягала Армейським Повітряним 8илам. Тепер вона буде вишколювати кадетів для потреб на місцях вчасі небеспеки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

В допомогу скитальцям.

Український Продукційний Відділ А. Ч. Хреста в Ню Йорку вислав на поміч скитальцям $50, а за $65 куплено харчів та дещо з одежі і вислано тим нещасливцям до Европи. Теж вислано до Філядельфії $10 як членську вкладку до Зл. У. А. Д. Комітету. Ці гроші, в сумі $125, зібрано на Свяченім Відділу, дня 5. травня, на якому тостместром був гром. П. Кучма, а промовляли М. Малетич, п-ні Заремба, Ю. Піщак та інші. Також заходами новозаснованого „Українського Гуманітарного Товариства в Ню Йорку, Інк.", яке складається з тих самих членів, зібрано на лісти і вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії $91. Зібрали пані: М. Ригель, І. Скодзінська, Ф. Стрілець, а гром. П. Задорецький зібрав $40. Дальші лісти є в курсі й є повна надія, що вони принесуть більшу суму на добру ціль. Як є згода і добра воля, то є і охота до праці. А так тепер є між нами.

ДУРГАМВИЛ, Н. Й.

Для сиріт.

Українська громада в Дургемвил перевела збірку на спровадження з Европи українських сиротів. Зібрано $77 і вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії. Зложили члени 188 від. У. Н. Союзу та не-члени.

Жертвували по $10: Василь Трунко, Іван Бандровський. По $5: Т. Харітон, Й. Сохан, Г. Сімчік, Д. Еґні, О. Цмайло, А. Кікта, Ю. Ткач, П. Крохманчук; Р. Цмайло $3; по $2: С. Мусяла, С. Бандровський, А. Стіфанек, І. Лукачек; по $1: І. Мусяла, М. Сімчік, М. Олійник, Й. Трунко, В. Трунко, Л. Трунко.

Т. Харітон,
секр. від. 188 УНС.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

На допомогу скитальцям.

На забаві, влаштованій знагоди весілля молодої пари, Михайла і Софії Скоцинець, зібрано на зазив п. Йосифа Гінди К., що занявся збіркою, $35.25, які призначено на допомогу українським скитальцям.

Жертвували: Й. Гінда К. $10; М. Скоцинець $5; В. Лещак $5.75, а по $1: Й. Гінда А., С. Желінський, І. Несторович, П. Коцаба, С. Сабот, І. Маркович, М. Головчак, А. Скоцинець, М. Сливка, І. Гінда, Т. Цар, Й. Вадяк. Дрібними $2.50.

Гроші вислано до Зл. У. А. Д. Комітету в Філядельфії.

І. Маркович.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Пишучи до Укр. Допом. Комітету, просимо з початку листа подати, в якій групі і під яким числом є дана особа.

• • •

ГРУПА: ЛИСТИ.

1693. До Копач Емілія і Анни, Іжовський Івана з Глубічка Великого. Пелех Марії з Івачова, Тернопіль, від Копач Ярослава.

1695. До родини Мончака і Ґрич, також лемки з Нового Санчу, Грибів, Берест, Поляни від Сквіртиянський Івана.

1696. До Швайкевич Теодора, Івана і Антона, Огуровська Павлини від Швайкевич Анни.

До Слівінський Семена від Винницький Михайла.

1697. До Охман Юлії від Стапай Дмитра.

1698. До Ставовий Михайла з с. Дроздович, Львів, від Ставовий Евстахія.

1699. До Ярош Івана, Шостак Михайла і Данила від Ярош Олександра з с. Дубно, Ланцут.

1700. До Барасюк Марії з с. Черемхова, Коломия, від Стасюк Василя.

1701. До Тиллок Кейді від Жовтий Теодора.

1702. До Гнатишак Семена з с. Гусакова від Гнатишак-Лукасевич Ольги.

1703. До Базлевич Лидії від Писаревська Марії.

1704. До Зримяк Павла, Кліщ Михайла, Пейко Мартина, Сенько Михайла з с. Опарівка, Кросно, від Осолінський Івана.

1705. До Затонський Ілька від Данилюк Юлії.

1706. До Полонський Йосифа від Гонта Дмитра.

1707. До Салясопин Івана від Чернявська Ольги.

1708. До Бельський Миколи, Теклі і Юлі від Пастушин (Соловій) Анни.

1709. До Керничний Ізидора і Евдокії від Бойко Миколи.

1710. До Елф Лідії від Здетовезка С.

1711. До Крупчак Івана з с. Височько, Самбір, від Крупчак Григорія.

1712. До Галицький Степана, Йосифа і Антона, Богдан Петра від Галицький Михайла з с. Усте Зелене, Бучач.

1713. До Шкварок Йосифа від Зінько Петра з с. Зарваниця, Золочів.

1714. До Кручовий Василя від Кручовий Йосифа.

1716. До Крохмальна (Садовська) Марії, Ярослави, Олександра, Віри Ольги від Садовська Степанії, Ріпецька Володимири з с. Молотків, Надвірна.

1718. До Біль Василя, Муц Марії від Гридиньска Степанії з с. Крукенич, Мостиська.

1719. До Дармось Павла і Розалії (Пахолок) від Яворська-Трачук Марії з Могильниці.

1720. До Томяк Йосифа з Мартинова Нового, Рогатин, від Сельська Геновефи.

1721. До Галайда Степана від Галайда Степана з Вишнівчика, Перемишляни.

1722. До Вовк Дмитра і Черевка Петра від Вовк Матвія зі Старого Міста, Підгайці.

1723. До Вишньовський Івана, Мудрий Йосифа, Дмитерко Івана від Ганчарик Івана.

1724. До Мартинюк М. з с. Літовисько, Броди, Городніцький Яцко з с. Іванівка, Скалат, Бабій Осипа з Тернополя від Горобійовський Йосифа і Катрі Супінська.

1725. До Рихвицький Івана і Анни від Духович Ольги (Чех) і Володимира з Києва.

1726. До Мацей Олени від Цимбрила Миколи.

1727. До Мешков Розалії від Патерин Богдана (уродж. у Львові).

1728. До Шулик Якима від Король Льва.

1730. До Кравець Анни від Пропик Ольги.

1731. До Труш Анни і Онуфрія від Труш Йозика з Ніжанкович, Перемишль.

1732. До Качунь Степана і Маґди, Фіялка Анни (Косар), Садівник Івана, Чорній Маґди і Зофії від Качунь Михайла.

1733. До Синдецький Михайла і Катерини від Макар Миколи з с. Нараїв, Бережани.

1734. До Курик Степана і Івана з Передмістя, Збараж, від Курик Володимира.

До Рубльовський Михайла з с. Пальчинці, Збараж, від Рубльовський Данила.

1735. До Заборський Степана від Заборський Косми и Городища, Ходорів.

1736. До Галущинський Володимира з Язлівець, Бучач, від Галущинська (Гафкович).

1738. До Ставницький Михайла з Єзуполя.

1739. До Дворнік Петра і Валентини, Мазур Віктора з Греск від Худий Івана з с. Скорики.

1740. До Шміґельський Дмитра, Михайла, Василя і Марії від Дяків Катерини.

1741. До Мартинишин Павлини з с. Кізлова, Тернопіль, від Мартинишин Марії.

1742. До Борецька Юлії від Вовчик Любомира.

1743. До Ковалик Пилипа від Ридаш Ілька, сина Степана.

1744. До Пашковський Івана і Анни (Корнелько) з с. Васючин, Рогатин, від Будна Галі (Пришляк).

1745. До Федик Семена з Городенки від Федик Романа.

1746. До Котис Панька з Волі Вижної, Сянік, від Котис Михайла.

1747. До Шмаґала Дмитра, Косик Степана від Шмаґала Степана і Місько Дмитра з Любінка.

1748. До Череб Юрія з Дубна (Ярослав) від Козак Еви.

1750. До Сподарик Гриця з Любичі Королівських, Рава Руська, від Сподарик Володимира.

1751. До Павлишин Миколая, Маріяна, Зосі, Василя і Марії від Гафтович Евгена з Бучача.

1753. До Скрипецький, Яцук Анастазії від Крижанівський Михайла.

1754. До Вуйчик Марії і Анастазії, Козуб Марії (Бомба), Ґрім Анни (Осінчук) від Булема Богдана з с. Козярі, Збараж.

1755. До Вольський Андрія з Зеленої Гути, Рава Руська, від Пильчак Петра.

1756. До Вишньовський Івана (з Грабовець), Параскеві (з Магдалівки), Мудрий Йосифа, Дмитерко Івана від Ганчарик Івана.

1757. До Редчук Анни і Якима, Багнюк Анни від Малуренко Костя з Черниховець, Збараж.

1758. До Круцько Гриця з Нового Села, Любачів, від Круцько Романа.

1759. До Владика Марії (Баран) з с. Биків, Самбір, від Горак Марії з Перемишля.

1760. До Чайківська Галини, Фіґурський Петра, Залуський Василя, Теслюк Михайла зі Збаража від Фіґурська Галини (Фещак) і Ярослава.

1761. До Базилевич Петра з с. Корків, Сокаль, від Базилевич Якова з с. Гільче, Сокаль.

1762. До Ленартович Віллєма від Романишин Романа.

1763. До Глух Василя, Максимо і Гарасима з с. Конюхи від Глух Анастазії.

1764. До Бойдуник Осипа з Монастириськ, Бучач, від Михайлів Марії з Долини.

1765. До Капустік Мартина і Анни з с. Зібрітів, Словаччина, від Капустік Юрека.

1766. До Одійчук Ю. і Юлії від Ковтонюк Ганиськи з с. Коськов, Гричів.

1767. До Лучко Василя, Гунька Олекси і Степана з с. Хиринки, Перемишль, від Пилипів Василя.

1768. До Смеркло Анни, Окрепкий Степана від Білоус Василя з Бабинець.

1769. До рідних і знайомих з с. Кідани і Шепарівці, Коломия, від Кострубяк Василя.

1770. До Гаврилюка Зої з Чернигівщини від Кіра Олександра.

1771. До Іваніцька Анни від Іваніцький Йосифа.

1772. До Пашковський Павла, Михайла і Івана від Пашковський Володимира.

1773. До о. Ольховий Луки і Олександра від д-ра Яворовський Теофіля.

1774. До Кукуця Кирила від Кукуця Степана.

1775. До Матіяш Михайла, Фруля Анни, вуйка Юрка і Степана з Перемишля від Матіяш Василя з Міговй, Добромиль.

1776. До Піціва (Глива) Марії від Глива Івана з Пятні.

1777. До рідних і знайомих з с. Гусакова, Перемишль, від Козак Богдана.

1778. До Недошитко Миколи від Недошитко Ярослава.

1779. До Крисан Василя від Івасишин Миколи з с. Демидова, Бібрка.

1780. До Ясінський Степана від Ясінська Юлії з с. Турява Волоська, Сянік.

1781. До Гойовйтюк (Гош) Ізидора і Александри від Бачинський Йосифа з Городенки.

1782. До Ґжесік (Ковалик) Марії від Ковалик Степана з с. Дроздовичі, Перемишль.

1783. До Бойдуник Осипа, Терлецький Осипа з Долини, Бойчук Максима з Велдіжа від Михайлів-Бойдуник Марії.

1784. До Гапанович Осипа, Корінкевич Романа, Зварич Юрка від Кінах Василя і Степанії (Юркевич).

По інформації писати до:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa., U. S. A.

В запитах просимо конечно подавати **групу і число.**

ФРАНЦУЗЬКІ УЧИТЕЛІ ПРОТЕСТУЮТЬ. — Вулицями Парижа пройшло понад 5,000 учителів і угительок, що маширували чотири години, щоби тим звернути увагу загалу на те, що вони невдоволені. Учителі загрозили, що якщо їм не підвищуть платні, то не підуть вчити, як зачнеться новий шкільний рік.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки і забрати свої чеки дивіденди. Буде звіт контр. комісії і звіт делегата з Укр. Конгресу. — Г. Степанек, пр.; Г. Кисіль, секр.-кас.; Т. Кальмук, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Піврічні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 1:30 пополудні, в галі церковній. Прохаємо всіх членів явитись на збори і вирівнати свої вкладки та належитости. Контроля дасть звіт за 6 місяців і будуть важні справи до порішення. Просимо не забувати вписувати свої діти до Союзу. — За уряд: А. Бабій, Т. Песко, Р. Дмитрів.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до загального відома, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в год. 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. На ці збори взиваємо всіх членів прийти, бо буде звіт контр. комісії і уряду за пів року. Буде роздання чеків дивіденди з У. Н. Союзу, тому кожний член мусить прийти на збори і забрати свого чека. Складайте жертви на спроваджения сиріт з Европи. На зборах буде пояснення нових полис У. Н. Союзу для дітей „едукейшен палиси" і для дорослих „добл індемніти". — І. Форись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусишин, кас.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 14. липня, точно в годині 1. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо членів прийти і забрати дивіденду. Довгуючих напоминаємо вирівнати свій довг, бо інакше будуть суспендован. — За уряд: М. Пристан, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться 14. липня, в год. 1. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на ці збори, бо буде звіт уряду за пів року і є важна справа до полагодження. Також буде роздання чеків дивіденди з У. Н. Союзу. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; С. Морозович, секр-кас.. І. Жук, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2. пополудні в У. Н. Домі, 525 В. Райен Еве. Просимо всіх членів прийти на час, бо є багато важних справ до вирішення, як рівнож почуєте звіт контр. комісії за пів року. Не явившийся член заплатить кару згідно з ухвалою. — За уряд: Й. Венґжен, предс.; М. Мушинський, кас.; І. Павловський, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 12:30 пополудні в гали Дем. Клюбу, 2376 Ґрейлінґ ул. Збори проголошується о одну годину скорше. На цих зборах буде звіт контр. комісії і інші важні справи до полагодження. Буде також роздання дивіденди з У. Н. Союзу. — В. Крушельницький, фін. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. Запорозька Січ, від. 251, повідомляє своїх членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, зараз по другій Сл. Божій. Просимо членів прийти на означений час, бо буде фінансовий звіт і полагодження справи, котра не могла бути полагоджена на минулих зборах. Довгуючих напоминаємо вирівнати свої вкладки. — За уряд: А. Янівський, предс.; Й. Керик, секр-кас.; Т. Олицький, рек. секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в гали парохіяльній при Елікат Ровд. Просимо членів прийти і вирівнати свої вкладки. — За уряд: К. Купер, предс.; І. Окаль, кас.; Н. Трояновський, секр.

ЕМБРІДЖ, ПА. — Бр. св. Василія Великого, від. 161, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 13. липня, точно в годині 7. ввечір, у власній домівці. Приявність всіх членів, старших і молодших, є конечна, бо маємо важні справи до полагодження. Також просимо привести нових членів і вписати своїх діти до У. Н. Союзу. — **Уряд.**

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рожд. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в гали церковній, в годині 4:30 точно. Просимо членниць явитись на означений час, бо будемо мати важні справи до полагодження і буде звіт контролі за 6 місяців. Буде також роздання дивіденди з У. Н. Союзу. — За уряд: Евдокія Ґеруля, предс.; Анастазія Грицак, кас.; Марія Ходак, секр.

ҐЛЕСТОНБУРИ, КОНН. — Бр. св. Івана Хрестителя, від. 138, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня рано після Богослуження, в гали церковній при Ґров ул. На деннім порядку, крім звичайних справ, буде звіт уряду за пів року. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнате свої залеглі належитости, бо впротивнім разі уряд буде мусів поступити згідно зо статутом. — За уряд: П. Соляр, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в гали церковній, 34 Біч ул., точно в годині 7. ввечір. Взиваємо всіх членів прийти на час. Контр. комісія дасть звіт за пів року. — М. Галькевич, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Згода, від. 294, відбудуться в суботу, 13. липня, в церковній гали на Ірвінґ ст., в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти на ці збори. Секретар роздасть чеки дивіденди. — За уряд: І. Король, предс.; Д. Гуминюк, кас.; Я. Салій, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 14. липня в годині 2. пополудні в домі Лісного. На зборах буде роздання дивіденди. — І. Шеґера, предс.; Л. Мартинчук, кас.; Н. Лісний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо, що місячні збори Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 13. липня, в домі Горожан на Вейклінґ ул., в год. 8. ввечір. Просимо членів прийти на збори і забрати дивіденду та вирівнати свої вкладки. — **Уряд.**

ЧЕСТЕР, ПА. — Повідомляємо членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, що піврічні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори, бо маємо дуже важні справи до полагодження. Буде роздання дивіденди. — За уряд: В. Ділявський, предс.; С. Мелько, кас.; М. Гавриляк, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк. На порядку нарад є важні справи до полагодження і буде роздання чеків дивіденди з У. Н. Союзу. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 7. ввечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевих і позамісцевих членів бути приявними на цих зборах і взяти свої чеки дивіденди. Будуть справи до полагодження. — За уряд: І. Сорока, ст., предс.; Т. Пляшник, кас.; А. Хромяк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Українське Запомогове Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що піврічні збори відбудуться в суботу, 13. липня, в годині 8. ввечір, в церковній гали, 30 Іст 7. вул. Просимо членів і членниць прийти на збори на час, бо є важні справи до вирішення. — За уряд: П. Стахів, предс.; К. Коваль, фін. секр.; Н. Пігарович, кас.; І. Середзинський, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 13. липня, в год. 8:15 ввечір, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. — Уряд.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Збори Тов. Зап. Січ, від. 371, відбудуться в пятницю, 12. липня, в год. 8. ввечір, в Січовій Галі. Просимо тих членів, які ще не зложили своєї жертви на сиріт-скитальців, то щоб зложили на цих зборах. Рівнож буде роздання чеків дивіденди. — За уряд: А. Паньків, предс.; Ю. Баранюк, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. липня, о год. 1:30 попол., в У. А. О., 2965 Карпендер ул. Просимо членів вирівнати свої вкладки, бо Тов. не буде дальше чекати. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Піврічні збори Бр. св. Василія Великого, від. 364, відбудуться в неділю, 14. липня, в годині 2:30 пополудні в Укр. Домі, 3161 East 93rd St. Просимо кожного члена бути на зборах, бо є важні справи до полагодження: буде фінансовий звіт за пів року і роздання чеків дивіденди з У. Н. Союзу. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг. Будемо приймати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу. Закликаємо всіх членів вписати свої діти до своєї рідної організації. — Г. Кукіз, предс.; С. Кравчук, кас.; М. Сентій, рек. секр.; І. Сподар, фін. секр., 9428 Manor Ave.

ПОШУКУЮТЬ

Петро Коженівський з дружиною, з села Яцівки, повіт Товмач, пошукує сестри **МИХАЙЛИНИ,** замужної **КУЛИБАНИЧ, І МИКОЛИ ТЕРЛЕЦЬКОГО.** Писати:
KORZENIWSKYJ PETRO
Ganghoferrieddlung, Giebelplatz Z. 220
Regensburg, R. P. No. 130,
UNRRA Team No. 120, Germany.

ІВАН ПАСЛАВСЬКИЙ, походить із села Словіта, пов. Перемишляни, пошукує своєї сестри **КАТЕРИНИ** з роду **Паславських,** замужна за **КМЕТЬ КУШНІР.** В останніх часах мешкали в Chicago, U. S. A.

2-га сестра ОЛЕНА з роду **Паславських,** зам. за **МИРОНА ТИМЕЦЬ,** останнього часу мешкали в Detroit, Mich., працював у заводах Форда. Хто би знав про них або вони самі, хай пишуть на адресу: **Johann Paslawskyj, Gottingen Geismarlandstr 22, Worth Kaserne, 283 Assembly Centre, Germany.**

МИКОЛА АКСЬОНОВ-КІРЕЛЕНКО, син Петра й Марії, родж. у Львові, пошукує свого брата **ВОЛОДИМИРА АКСЬОНОВ-КІРЕЛЕНКА,** котрий переживав у Ню Йорку. Писати:
NICHOLAS AXIONOFF
Unter Königstr. 15, zim. 27,
Bamberg, Germany.

МАРІЯ ПОЛОХ, замужна **ТАРАНКО,** дочка Андрія й Анни Полох, з села Бутини, пов. Жовква, пошукує свого вуйка **ТЕОДОРА ПОЛОХ;** мав жити в Ню Йорку. Писати:
MARIA TARANKO
Brenerstrasse 60/III Trepp
Bamberg, Germany.

МЕТЕЛЬСЬКА АЛЕКСАНДРА пошукує: **АЛЕКСАНДРА БАРАБАША** з Радивилова і **ТЕОДОРА ВОВКА** з Радивилова. Зголошення слати до:
ST. MARY'S ASSUMPTION CHURCH,
24 East 25th St., Bayonne, N. J.

ТАРЗАН, ч. 1410. Вулькан союзником.

Саме тоді прийшло потрясення землі! Поглянувши на гору, малпочоловік побачив темну хмару диму, що зловіщо видобувалася з кратеру.

Могутнім рухом малпочоловік струсив із себе своїх мучителів. „Дивіть" — закликав він, показуючи на кратер. „Гора гнівається!"

В цій же хвилині забобонні дикуни, між ними і начальник Уганду, клякнули, звернені лицем в сторону гори і похилили свої голови до землі...

всі, за виїмком Снадака, який крадьки зайшов Тарзана ззаду, тримаючи в руках довгий ніж!